

NORSK LOVTIDENDE

Utgitt efter offentlig foranstaltning ifølge lov av 1 april 1876.

Nr. 7

Utgitt 13 februar

1933

Skrivelse fra Handelsdepartementet.

30 janr.

I medfør av lov om statskontroll med skibes sjødyktighet av 9 juni 1903, jfr. tilleggslov av 18 september 1909 og kongelig resolusjon av 10 mai 1906, har Handelsdepartementet bestemt at avsnitt II i den av departementet under 7 august 1906 kunngjorte bekjentgjørelse om transport av spesielt ildsfarlig stoff ombord på passasjerskib herefter skal lyde således:

«II. På fat som av Departementet for Handel, Sjøfart, Industri, Håndverk og Fiskeri godkjennes som eksplosjons-sikre, kan der inntil videre uhindret av ovenstående bestemmelser av spesielt ildsfarlige stoffer befordres:

På passasjerskib under 300 reg. tonn brutto inntil 3000 liter.
På passasjerskib fra 300 til 500 reg. tonn brutto inntil 6000 liter.

På passasjerskib over 500 reg. tonn brutto inntil 9000 liter.

Fatene må plaseres således at passasjerene ikke kan komme i berøring med dem. De må være forskriftsmessig utstyrt og merket, d. v. s. forsynt med godkjent eksplosjons-sikring og forsvarlige rullebånd, likesom bunnene må være rødmalt og merket tydelig «Bensin» og «Ildsfarlig».

For øvrig kommer de under I foreskrevne regler om lastning, forsiktighet med ild, lys m. m. til anvendelse.

Disse bestemmelser trer i kraft straks.»

Skrivelse fra Justisdepartementet.

6 febr.

Ifølge bemyndigelse gitt ved kongelige resolusjoner av 16 januar 1925 og 19 august 1932, jfr. lov nr. 1 av 6 juni 1891 om politivedtekter for rikets herreder, lov av 22 mai 1875 angående adgang til å gi dramatiske og andre offentlige forestillinger m. v., lov nr. 2 av 19 april 1899 til beskyttelse av barn mot bruk av tobakk og lov nr. 3 av 17 juni 1932 om tillegg til politilovgivningen, har Justisdepartementet stadfestet en av herredstyret i Ballangen, Nordland fylke, i møter 18 november 1931 og 11 januar 1933 vedtatt beslutning om politivedtekt for herredet.

6 febr.

Vedtekten har følgende ordlyd:

I. Ferdsel og veifred.

§ 1. På offentlig vei, hvorved i disse vedtekter menes enhver vei, plass, kai eller lignende som er bestemt for almindelig ferdsel eller er almindelig beferdet, eller i dens umiddelbare nærhet, må ikke foretas nogen handling hvorved ferdselen hemmes, ordenen forstyrres, eller veifarende forulempes.

Således må på offentlig vei oppløp, sammenstimling av folk, dans, kortspill, drikk, skytning, kastning av sten eller sneball, hujen, skriking eller annen larmende, fornærmelig eller uanstendig optreden ikke finne sted. Likeså er sang eller musikk forbudt på offentlig vei etter kl. 22 uten politiets tillatelse, som kan gis for enkelte, særskilte høve.

Det er forbudt å la barn under 15 år ferdes ute på offentlig vei etter kl. 9 aften i tiden 1 september til 30 mars, og etter kl. 10 aften i tiden 1 april til 31 august. Undtatt herfra er barn som ledsages av sine foreldre eller andre pårørende.

§ 2. Når der på eller ved offentlig vei skal foretas større arbeider som kan medføre fare for ferdselen eller gjøre den usikker, skal politiet på forhånd varsles.

§ 3. Kjelkeaking, aking med sparkstøtting, skiløping, lek eller lignende på offentlig sterkt beferdet vei kan av politiet forbys, når det finner sådant forbud påkrevet.

§ 4. Det er forbudt å tjøre dyr på offentlig vei og la dyr beite på offentlig vei hvor der er gjerder på begge sider.

§ 5. Lovlig opslåtte plakater eller bekjentgjørelser er det forbudt å nedrive, besudle eller på annen måte gjøre uleselige.

§ 6. Ingen må skjære, risse i, skrive eller tegne på eller på annen måte beskadige eller tilsmusse de til offentlig vei støtete hus, innhegninger, stolper eller lignende.

§ 7. Vognar eller sleder der benyttes på offentlig vei til kjøring av gjødsel, jord eller lignende, skal være tette og således innrettet at intet spilles.

Papir eller annet avfall må ikke kastes på eller ved offentlig vei, likesom det er forbudt på sådant sted å kaste glass, sten, spiker og lignende.

Søppeldynger, kloakkmunninger eller andre avløp, hvorved urenslighet oppstår, må ikke anbringes således at de støter mot offentlig vei eller veigrøft.

Priveter må ikke anbringes i generende nærhet av offentlig vei. Privetbinger må ikke vende mot sådan.

Lagring av ved, sten og lignende er forbudt på offentlig vei.

§ 8. Enhver som vil drive erhvervsmessig skyssbefordring med motorvogn fra fast holdeplass på offentlig vei innen herredet, må dertil ha politimesterens bevilling. 6 febr.

Sådan holdeplass anvises av lensmannen. Nærmere regler for sådan drosjekjøring fastsettes av formannskapet.

§ 9. På kirkegård må ingen lek, støi eller annen upassende opførsel finne sted. Ingen må gå utenfor de opstukne veier, stige over innhegninger, beskadige eller bortta blomster eller andre vekster, eller på annen måte beskadige eller besudle gravsteder eller på kirkegården værende anlegg.

II. Om hunder.

§ 10. Sinte hunder eller hunder der har tilbøielighet til å forulempe mennesker og dyr ved å gjø eller fare mot dem, kan av politiet kreves holdt bundet, eller forsynt med forsva-rlig munnkurv.

Det samme gjelder hunder som politiet på grunn av deres størrelse eller rase finner kan være farlige.

Ingen må på offentlig vei hisse hund på nogen eller undlate å holde sin hund tilbake når den anfaller nogen.

I løpetiden skal tisper av sin eier eller besidder holdes bunnet eller innestengt.

III. Tilstelninger og forlystelser.

§ 11. Sammenkomst med dans eller annen sammenkomst av utelukkende eller overveiende selskapielig eller underholdende art, hvor der er adgang for en ubestemt krets av personer eller for medlemmene av forening eller lignende sammenslutning, må ikke finne sted uten tillatelse fra politiet.

§ 12. Adgang til å gi offentlige forevisninger, forestillinger eller andre prestasjoner, såsom å reise rundt i bygden for å musisere, forevise kunster eller andre severdigheter, avholde offentlige konserter eller skuespill, er alltid avhengig av politiets tillatelse.

Undtatt herfra er kirkekonserter samt andre tilstelninger av den i lov av 22 mai 1875 § 1 omhandlede art med veldedige formål.

Tillatelsen kan tilbakekalles når som helst og skal alltid være knyttet til en bestemt person, som i alle deler skal være den ansvarlige.

Denne har uten bekostning for det offentlige å foreta alle sådanne foranstaltninger til ordenens oprettholdelse og til å forebygge farer for publikums sikkerhet, som politiet foreskriver.

6 febr. Lokalene og ordensvernet må i forveien være godkjent av politiet, som også har rett til å være til stede og når som helst kan avbryte forestillingen.

Besøkende plikter å etterkomme politiets eller ordensvernets ordre og i og utenfor lokalet å opføre sig sømmelig. I tilfelle av at nogen på grunn av beruselse eller uorden bortvises, må de uten innsigelse forføie sig bort.

Urostiftere og hjelpesmenn for sådanne, som kommer på tillatte møter, basarer eller lignende offentlige sammenkomster, og gjør spetakkel eller fortrede, må ikke tåles.

De, som får tillatelse til sådanne forevisninger, forestillinger, konserter o. s. v., har å utrede en avgift til herredskassen for hver forestilling eller for hver dag på fra 5 til 50 kroner efter politiets nærmere bestemmelse. Denne avgift blir å betale på forhånd til politiet.

Politiet kan dog like overfor konserter eller skuespill av større verdi helt frafalle sådan avgift. Kirkekonserter, basarer eller tilstelninger til veldedige formål betaler ingen avgift.

Basarer eller andre offentlige fester må ophøre kl. 2 natt. Politiet kan dog i enkelte særskilte høve gi en times utsettelse.

IV. Salg av tobakk til barn m. v.

§ 13. Salg av tobakk i alle slags former er forbudt til barn under 15 år, enten de forlanger den til sig selv eller andre, medmindre de har skriftlig myndighet for hver gang fra foreldre eller foresatte med opgave over hvor meget og hvad de skal kjøpe.

Denne seddel beholder handelsmannen.

Det er likeledes forbudt å kjøpe nogen slags tobakk til bruk for barn eller efter opfordring fra barn under 15 år, eller gi sådanne tobakk under noget som helst påskudd.

Ser nogen tjenestemann ved politiet at barn under 15 år bruker tobakk i nogen som helst form på offentlig vei, i forsamlingslokaler eller i butikker, kan han ta fra dem så vel tobakken som alle de dertil hørende redskaper som de bruker. Dessuten kan han undersøke hvorledes barnet har fått fatt på tobakken. Sakene leveres foreldre eller foresatte og samtidig meddeles dem i tilfelle hvorledes barnet har fått fatt på sakene.

V. Vedtektenes overholdelse.

§ 14. Overtredelse av bestemmelsene i disse vedtekter samt av de i henhold til samme gitte forbud straffes efter

straffelovens § 339, 2 forsåvidt ikke strengere straffebud 6 febr.
kommer til anvendelse.

Foranstaltninger som skal foretas i henhold til disse vedtekter, men ikke straks blir utført, kan utføres ved politiet for herredskassens regning mot tilbakebetaling av de skyldige.

Kongelig resolusjon.

10 febr.

- I. I henhold til § 1 i lov om naturfredning av 25 juli 1910, jfr. lov av 14 juli 1916, skal en stor hengebjørk på Ullern gnr. 96 bnr. 1 i Øvre Eiker ved opkjørselen til gården, være fredet mot beskadigelse eller ødeleggelse av ethvert slags.
- II. Fredningsvedtaket blir å kunngjøre ved opslag på fredningsstedet.

Kongelig resolusjon.

10 febr.

- I. I henhold til § 1 i lov om naturfredning av 25 juli 1910, jfr. lov av 14 juli 1916, skal en eik ved Lunna haugen på Østraat gnr. 82 bnr. 1 i Ørland herred være fredet mot beskadigelse eller ødeleggelse av ethvert slags.
- II. Fredningsvedtaket blir å kunngjøre ved opslag på fredningsstedet.

Kongelig resolusjon.

10 febr.

- I. I henhold til § 11, jfr. § 4, i lov av 16 mai 1860 om sundhetskommisjoner m. v. (jfr. lov nr. 15 av 6 juni 1930) og i henhold til § 3 i lov av 8 mai 1900 om særlige foranstaltninger mot tuberkulose sykdommer meddeles stadfesting på vedtak av herredstyret for Rollag herred, Buskerud fylke, i møter 22 desember 1930 og 29 oktober 1931 om nye almindelige helseforskrifter, epidemiforskrifter og forskrift om meldeplikt når tuberkuløs syk skifter bopel.
- II. De helseforskrifter og epidemiforskrifter som nu gjelder for herredet i henhold til kongelig resolusjon av 23 juli 1909, jfr. kongelig resolusjon av 9 mai 1914, samt tuberkuloseforskrifter, stadfestet ved kongelig resolusjon av 13 januar 1911, opheves fra den tid de nye forskrifter trer i kraft.

De i post I. omhandlede nye helseforskrifter m. v. er sålydende:

Om tilsynet.

§ 1. Herredet skal til enhver tid være delt i helsesekretser med hver sin tilsynsmann, valgt blandt medlemmene av helserådet. Tilsynsmennene har hver i sin krets en særlig plikt

10 febr. til å påse, at herredets helseforskrifter blir gjennomført og overholdt.

Tilsynsmennene velges i første helserådsmøte efter hvert nyvalgt herredstyre og tjenstgjør valgperioden ut.

Om boliger.

§ 2. Enhver som akter å opføre husbygning som er bestemt til varig opphold for mennesker eller foreta vesentlige forandringer eller reparasjoner av sådan eller omdanne ut-
hus til bolig, skal, før arbeidet påbegynnes, anmelde dette til en av de nærmestboende tilsynsmenn eller til helserådets ordfører. Selv uten sådan anmeldelse har en helsetilsynsmann plikt til å påse, at herredets helseforskrifter blir overholdt.

Følgende bestemmelser blir da å iakttas:

- a) Ved nybygg skal der til hustomt velges et sted med lett adgang til godt og rikelig drikkevann og tilfredsstillende kloakkavløp.
- b) Avstanden mellom våningshus og matbod på den ene side og privet, stall, fjøs, grisehus og hus for fjækre på den annen side skal være minst 10 meter.
- c) Bebyggelsen skal ordnes slik, at der kan komme så meget sol og lys til beboelsesrummene som den til rådighet stående plass gir anledning til, og intet hus må anbringes således at det borttar sollyset fra annet beboelsesrum.
- d) Matjorden skal fjernes fra hustomten. Denne skal være tørr og ved tilstrekkelig avgrøftning og avledning beskyttet mot overvann og tilsig fra gjødselbinge, kloakk eller lignende, og mot grunnvann til sådan dybde som anlegg av tørr kjeller gjør nødvendig.

På tun og gårdsplass skal fordypninger utfylles, så at der ikke dannes vann- og sølepytter.

- e) Våningshus som er bestemt til varig opphold for mennesker skal oppføres på en undermur av gråsten eller betong med en minste høide av 30 centimeter over jorden. Undermuren skal være tett og forsynt med minst 2 trekkhull, hvert minst 150 kvadrantcentimeter stort. Over grunnmuren skal der legges isolasjonsbelegg. Hvor der ikke er kjeller skal der mellom gulvet i 1ste etasje og jordoverflaten innenfor muren være minst 60 centimeters avstand.
- f) Alle gulv i boligen skal være dobbelte og forsynt med tørr fyll eller annet isolerende materiale mellom gulvene.
- g) Ethvert beboelsesrum som ikke har skråtak skal være minst 2,50 meter høit mellom gulv og tak.

Når loftsrum innredes med skråtak og aktes benyttet til beboelse, skal den minste tillatte høide ved skråtakets laveste del være 1,50 meter. På skråtakets høieste del skal der være minst 2,25 meter til gulvet.

h) I ethvert beboelsesrum skal der være minst ett vindu, som kan åpnes mot fri luft. I eldre beboelsesrum hvor der ikke er noget vindu som kan åpnes, skal minst ett sådant anbringes innen ett år efter at disse forskrifter er approbert.

Vindusflaten i et beboelsesrum skal være minst 1/10 av rummets gulvflate. Hvor lysforholdene er særlig gunstige kan dog en mindre lysåpning med helserådets samtykke tillates, likesom en større kan kreves hvor lysforholdene er særlig ugunstige.

i) Dersom der i sove- og tilholdsrum benyttes kokeovn, skal der være en hensiktsmessig innretning til å opfange og lede bort dampen.

j) Kjellere skal være tørre, luftige og rene.

Hvis der jevnlig setter sig vann i en kjeller, skal helse-rådet ha rett til å påby sådan drenering av grunnen at kjelleren kan holdes tørr.

Kjelleren skal ha vindu eller annen åpning som kan brukes til luftveksling.

For kjellere som benyttes til beboelse, handel eller verksted, skal følgende bestemmelser gjelde:

1. Høiden fra gulv til loft skal være minst 2,25 meter. Overkanten av jorden på husets utside må intet steds stå mere enn 1,25 meter høiere enn kjellerens gulv. Ytterflaten av veggene skal være skilt fra jorden ved en 60 centimeter bred luft- og lysgrav, som skal gå minst 20 centimeter dypere ned enn kjellergulvet og være godt drenert.

2. Grunnen under sådant kjellerrum skal være drenert og fylt med et minst 20 centimeter høit lag av pukken. Gulvet skal være dobbelt og fylt med tørr fyll. Det underste gulv skal være av vanntett stoff, asfalt, cement eller lignende. Det øverste gulv skal være et minst 6½ cm tykt, godt sammenpløiet tregulv.

3. Rummet skal være forsynt med ovn og friskluftventilasjon efter helse-rådets nærmere bestemmelser.

4. Rummet skal ha minst ett vindu som kan åpnes til fri luft. Vindusflaten skal ikke være mindre enn 1/10 av gulvflaten.

§ 3. Gulvet i bebodd rum skal vaskes og skures minst 3 ganger i uken. Storrengjøring — rundvask — foretas minst 2 ganger i året.

10 febr. For 2-mannsboliger og andre boliger hvor der bor mer enn 1 familie, gjelder dessuten, at felles ganger og trapper skal vaskes minst 2 ganger i uken. Avfall, søppelbøtter og stinkende skyllevann eller lignende må ikke hensettes i ganger og trapper.

§ 4. Finner helserådet noget bebodd hus eller annet oppholdssted for mennesker å være skadelig for helsen på grunn av mangel på lys eller luft, ved fuktighet, urenslighet eller overfylling av mennesker, kan det forby at huset eller rummet brukes inntil mangelen er rettet.

Intet skolelokale eller annet forsamlingslokale må tas i bruk før det er godkjent av helserådet.

§ 5. Husdyr, undtagen hund og katt, må ikke huses inne i beboelsesrum eller i rum, som benyttes som opbevaringssted for matvarer eller har felles vegg med sådanne rum, og der må fra dyrenes tilholdssted ikke kunne skje tilsig til noget sådant rum eller til brønn, bekk eller annet sted hvorfra tas drikkevann for mennesker eller dyr eller tas vann til bruk i bedrift, som omsetter eller tilvirker nærings- eller nydelsesmidler.

I tettere bebyggede strøk kan helserådet fastsette spesielle forholdsregler for eller ganske forby at der holdes husdyr som foran nevnt, hvis det medfører sanitære ulemper. Helserådet bestemmer selv hvilke strøk der til enhver tid er å anse som «tettere bebygget».

Om priveter, søppel, gjødsel og kloakker m. v.

§ 6. Til ethvert våningshus eller til hver leilighet skal der innrettes et privet med minst et avlukke for hver 10 personer. Privetet skal ligge minst 10 meter fjernet fra eget eller andres våningshus og matbod samt fra offentlig og felles privat vei. Fra privetet må der ikke kunne skje tilsig hverken til noget av de nevnte steder eller til opkomme, brønn, bekk eller andre steder, hvorfra tas drikkevann for mennesker eller husdyr eller vann til annet husbruk, og heller ikke vann som brukes i bedrift, som omsetter eller tilbereder nærings- eller nydelsesmidler.

Ved bygninger og steder hvor der jevnlig samles mange mennesker, f. eks. ved kirker, bedehus, skoler, kommunelokaler, ungdomslokaler, verksteder eller andre forsamlingslokaler, skal der være priveter og urinsteder særskilt for hvert kjønn og av sådan størrelse og innretning, som helse- rådet for hvert tilfelle bestemmer.

Privetbingene skal være tette og innklædde, og skal jevnlig påfylles et strømiddel, eller desinfiseres med aske, kalk eller lignende når helserådet finner det påkrevet.

Bingene skal tømmes før de er $\frac{3}{4}$ fulle, i ethvert tilfelle 10 febr. minst 1 gang årlig og for øvrig så ofte som helserådet finner det nødvendig av sanitære grunner.

Efter hver tømning skal bingene ordentlig rengjøres.

Priveter må holdes godt rene. Sæte og gulv skal vaskes minst 2 ganger i uken.

Hvis privet opføres som særskilt hus efter at disse helseforskrifter er trådt i kraft, må det være innrettet med fastmuret eller cementert bing eller med en på vanntett underlag stående tønne (avskjæring) som lett kan tømmes.

Helserådet kan i hvert tilfelle anordne det nødvendige ved innretningen av nytt privet eller påby mangler rettet ved eldre sådanne, når der opstår ulemper gjennom stank, utett-
het, oppfylling eller andre misligheter, særlig under optre-
dende ondartede epidemier.

§ 7. Privet kan anbringes i egen bygning eller i annen uthusbygning i kortere avstand enn 10 meter fra våningshus, matbod o. s. v., hvis der innrettes vannklosett eller annen klosettinnetning med flyttbare beholdere.

Følgende skal da iakttas:

Privetet skal ha tette vegger og dør som kan holdes ordentlig igjenlukket. Det skal ha vindu som kan åpnes mot fri luft og være forsynt med luftpipe som utmunner under sætet. Åpningen i sætet skal være forsynt med tilhengslet lokk. Brukes flyttbar beholder, skal denne være tett, forsynt med gode håndtak, stå på vanntett, muret underlag og må ikke være synlig utenfra. Beholderen skal jevnlig påfylles et strømiddel i så tilstrekkelig mengde at ekskrementene tildekkes. Beholderen skal tømmes før den blir $\frac{3}{4}$ full og efter hver tømning ordentlig rengjøres.

§ 8. Klosett kan anbringes inne i våningshus når følgende iakttas:

- a) for klosettinnetninger med flyttbare beholdere (ikke vannklosett):

Klosettrummet gulv skal være cementert, asfaltet eller forsynt med annet lignende hårdt og vanntett belegg. Loft og vegger skal være murpusset eller cementert. Rummet skal være forsynt med vindu som kan åpnes til fri luft og med luftpipe som skal gis utmunning over våningshusets tak.

Der må ikke være umiddelbar adgang til klosettrummet fra beboelsesrum, kjøkken, rum hvor matvarer opbevares eller fra innelukket entré hvortil fører dør fra nogen av disse rum.

- b) for frostfritt vannklosett:

10 febr. Som under a) anført, dog førdres ikke cementert eller asfaltert gulv eller murpussete vegger, heller ikke forlanges vindu ut mot fri luft. Gulvet gjøres av godt sammenpløiede bord, veggene paneles.

Avløpet ledes til en av helserådet godkjent kloakkledning.

I begge de under a) og b) anførte tilfelle må innrettingsplan forelegges for og godkjennes av helserådet.

§ 9. Anbringes urinsteder inne i våningshus eller i andre lokaler bestemt til opphold for mennesker, skal de innrettes som foran omhandlet for klosettrum eller vannklosett.

Anbringes urinsteder annensteds skal helserådets nærmere bestemmelse derom følges.

Urinsteder skal gis avløp til kloakk eller annet av helserådet godkjent sted. De skal holdes godt rene. Urinstedet og dets avløp skal alltid innrettes således, at der ikke skjer tilsig derfra til våningshus, matbod, offentlig eller privat vei, eller til brønn, bekk eller andre steder hvorfra tas drikkevann for mennesker eller dyr, vann til annet husbruk eller vann til bruk i bedrift som omsetter eller tilvirker nærings- eller nydelsesmidler.

§ 10. Sjøppel, feiebøss eller annet avfall eller illeluktende stoffer så vel fra beboelsesrum som fra bedrifter, menneskers og dyrs uttømmelser, må ikke kastes like utenfor stuedøren eller like ved husets vegg eller mur, men skal enten brennes eller samles i tette med lokk og gode håndtak forsynte kasser, derefter legges i kompost eller bortbringes til sted som dertil måtte være anvist av helserådet. Sjøppelkasser skal tømmes før de blir $\frac{3}{4}$ fulle, eller så ofte at stank undgås, og dessuten når helserådet av sanitære grunner finner det nødvendig. Etter tømningen skal kassene forsvarlig rengjøres.

Sjøppel og lignende må ikke henkastes i elv eller bekk.

Komposter, søppelhauger eller annet avfallsoplag eller oplag av gjødningsstoffer må ikke legges nærmere allfarvei, privat felles vei, beboelseshus eller matbod enn 10 meter. De skal alltid holdes vel tildekket med jord og de skal anlegges således, at derfra ikke skjer tilsig til brønn, bekk eller annet sted hvorfra tas drikkevann til mennesker eller dyr, vann til annet husbruk eller vann til bruk i bedrift som omsetter eller tilbereder nærings- eller nydelsesmidler.

Sjøppelvann og skyllevann og lignende må ikke slås like utenfor husdøren eller i dennes eller våningshus og matbods nærhet, men i godt tildekkede synkebrønner eller synkegrøfter, som ikke må ligge nærmere våningshus, matbod eller allfarvei enn 10 meter, og således at derfra ikke skjer tilsig

til ovennevnte steder eller til sted hvorfra tas drikkevann til 10 febr. mennesker eller dyr o. s. v. eller til nabos eiendom uten dennes tillatelse.

Synkebrønner og synkegrøfter skal rengjøres og spyles så ofte det viser sig nødvendig.

Kloakkvann skal ledes til stor synkebrønn, synkegrøft, til stenur eller beleilig bakkeskråning under hensyntagen som ovenfor nevnt.

Enhver vask hvori der tømmes skyllevann skal være forsynt med fast rist og vannlås.

§ 11. Selvdøde dyr eller dyr slaktet på grunn av sykdom må ikke kastes i elv eller vann, men må opbrennes hvis helserådet krever det eller nedgraves tilstrekkelig dypt på et sted, hvorfra der ikke er tilsig til vanntak.

§ 12. Fra uthus eller bedrift må der ikke skje tilsig av gjødsel eller andre illeluktende eller forråtnende stoffer til vann som benyttes som foran nevnt, heller ikke til offentlig eller privat vei og ikke til nabos eiendom uten hans tillatelse.

§ 13. Transport av gjødsel og avfall på offentlig vei skal foregå på sådan måte at intet av betydning spilles. I tettere bebyggede strøk og på marker som har helling til brønn, bekk eller annet sted, hvorfra tas drikkevann til mennesker eller dyr, vann til annet husbruk eller vann til bruk i bedrift som omsetter eller tilvirker nærings- eller nydelsesmidler, skal gjødningsstoffene enten hurtigst mulig nedmuldes eller tildekkes med jord.

Privetgjødning og annen naturlig gjødning må ikke opplegges eller spredes nærmere brønn, bekk eller annet sted hvorfra tas vann til bruk som foran nevnt enn 10 meter.

Om drikkevann og brønner.

§ 14.

- 1) Brønn, bekk, opkomme, elv eller annet vann hvorfra der tas drikkevann til mennesker eller dyr, vann til annet husbruk eller vann til bruk i bedrift, som omsetter eller tilvirker nærings- eller nydelsesmidler, må ikke forurenses på nogen som helst måte.

Til bruk som foran nevnt må ikke benyttes vann tatt fra sted som ligger privet, urinsted eller gjødseloplag og annet oplag av avfall nærmere enn 10 meter eller som har tilsig derfra.

Der må i brønners eller vanninntaks umiddelbare nærhet ikke foregå vasking eller skylling av klær, badning eller lignende.

- 2) Renvannsbrønner skal på hensiktsmessigste måte beskyttes mot forurensning av overflatevann. De skal

10 febr. være muret på sidene med cementert mur ned til 1 à 2 à 3 meters dybde alt efter terrenforholdene og med en 30 centimeter høi cementert kant over jorden og være forsynt med tett, tilstrekkelig høit overbygg med hengslet lokk som kan stenges.

Bunnen i brønnen skal være dekket med et lag pukken eller flate stenheller. Jordsmonnet skal skråne fra brønnen til alle sider.

Brønnen skal tømmes og renses minst én gang årlig eller så snart vannet viser sig mindre godt.

Hvor flere benytter samme brønn, skal brønnen være forsynt med fast brønnbøtte eller pumpe.

3) Helserådet kan forby benyttelse av mat- og drikkevann fra brønner, vannledninger eller bekker o. s. v., når vannet antas skadelig for mennesker eller dyr, inntil forurensningen er fjernet.

Om bedrifter.

§ 15. Akter nogen å sette i gang bedrift, som ved stank eller giftige gasser kan forurense luften, eller som det på annen måte kan være frykt for vil bli til skade for arbeidernes eller naboenes helse, skal planen for anlegget forelegges for og godkjennes av helserådet før anlegget påbegynnes. Vedkommende skal være pliktig til både ved anlegget og ved driften å rette sig efter de bestemmelser som helserådet gir for å forebygge eller fjerne sanitære misligheter.

Enhver bedrift av denne slags, også de som er i virksomhet, skal være underkastet helserådets tilsyn og vedkommende har til enhver tid å rette sig efter de pålegg og bestemmelser som helserådet gir for å fjerne sanitære ulemper.

§ 16. Arbeidsrum og verkstedslokaler skal være tilstrekkelig store og lyse, skal holdes godt luftet og rene og være således innrettet, at de lett kan rengjøres.

Lokalene er underkastet helserådets tilsyn og de bestemmelser som dette måtte gi for å hindre sanitære misligheter i det enkelte tilfelle. Helserådet kan kreve anbragt de ventilasjonsinnretninger og den belysning som det måtte finne nødvendig.

§ 17. Bakerier, slakterier, meierier, ysterier og andre produksjonssteder for matvarer eller nydelsesmidler må ikke opprettes eller forandres uten først å være anmeldt til helserådet. Det samme gjelder butikker og andre utsalgssteder for nærings- og nydelsesmidler.

Lokalene skal være tilstrekkelig store og lyse, skal holdes godt luftet og rene og skal være således innrettet, at

de lett kan rengjøres. De skal til enhver tid stå under helse- 10 febr.
rådets tilsyn og eierne skal være pliktig til uopholdelig å
utføre de pålegg som helserådet måtte finne påkrevet for
å hindre at matvarer og nydelsesmidler forurenses eller be-
derves.

Om nærings- og nydelsesmidler samt bruksgjenstander.

§ 18.

- 1) Til bruk for mennesker må der ikke falbys, selges eller på annen måte overdras bedervede eller sundhetsskadelige nærings- eller nydelsesmidler, og heller ikke bruksgjenstander som kan være skadelige for sundheten der ved at de inneholder giftige eller for organismen skadelige bestanddeler.
- 2) Det er forbudt å selge nærings- eller nydelsesmidler som er tilsatt noget stoff som av helserådet anses skadelig for sundheten eller som er skikket til å skjule at vedkommende vare er bedervet.
- 3) Ethvert alvorligere sykdomstilfelle som enten er eller gir mistanke om å være opstått ved nydelse av bedervede eller forfalskede næringsmidler, skal av tilsynsmannen eller i tilfelle den behandlende læge uopholdelig meldes til helserådets ordfører med opplysning om de antagelige årsaker til sykdommen og med andre opplysninger.
- 4) Alt vann som brukes til renhold eller tilberedning i bedrift som tilvirker nærings- og nydelsesmidler bestemt for salg må kun tas fra vannløp, brønn, opkomme eller annet vanntak, som ikke forurenses ved avfall fra mennesker, dyr eller ved sundhetsskadelige tilsig. Vannet må føres til forbruksstedet på en slik måte at det ikke forurenses. Is som brukes ved tilvirkning eller konservering av matvarer må tilfredsstille de samme krav til renhet og renslig behandling som foran er nevnt for vannets vedkommende.
- 5) Inntil de pågjeldende mangler er rettet, kan helserådet forby at der blir solgt nærings- eller nydelsesmidler som kommer fra eller falholdes på steder, hvor der ikke blir iaktatt den tilbørlige renslighet ved varens tilvirkning, opbevaring eller forsendelse.
- 6) Helserådet er i øiemed som nevnt i denne paragraf berettiget til å fordre utlevert de nødvendige prøver, som dog eieren kan kreve betalt etter almindelig pris, hvis det viser sig, at det ikke er nødvendig å skride inn overfor vedkommende vare.

- 10 febr. 7) Helserådet kan midlertidig forby salg og annen overdragelse av nærings- og nydelsesmidler og også brukte klær og bruksgjenstander som er kommet fra eller selges fra steder, hvor der forekommer tilfelle av eller finnes nogen basilleutskiller av farlig smittsom sykdom, som kan utbredes med varene.
- 8) Salg og annen overdragelse av gamle, brukte klær og andre bruksgjenstander er ikke tillatt uten efter samtykke av helserådets ordfører, som før sådan tillatelse meddeles skal forlange sig forelagt tilfredsstillende bevidnelse for at sakene er betryggende rengjort.
- 9) Hvor det er nødvendig kan helserådets ordfører straks skride inn på helserådets vegne, men han må snarest mulig forelegge saken for helserådet. Dette kan beslutte, at varer som finnes skadelige for sundheten skal tilintetgjøres eller på annen måte uskadeliggjøres på vedkommende selgers bekostning.

Om butikker, matvareutsalg og lignende.

§ 19. Enhver butikk skal holdes ren og godt utluftet og må ikke brukes til soverum eller kjøkken. Utenfor inngangsdøren skal der være anbragt en fotskraper. Gulv og disk skal vaskes hver dag med såpe og varmt vann. Tørrfeining er forbudt.

Der skal være opslått lett synlige plakater om, at spyting og tobakksrøking i lokalet er forbudt. Spytebakker skal ikke holdes, da enhver form for spyting i butikkene er forbudt.

Der skal finnes ordentlig vaskestell med tilbehør i butikken eller et tilstøtende rum, så at betjeningen jevnlig kan vaske sine hender. Betjeningen skal vaske sine hender efter benyttelse av klosettet. Betjeningen skal iaktta renslighet ved innpakkingen av varene og må f. eks. ikke blåse op posene eller vete fingrene i munnen.

Alle slags matvarer skal beskyttes mot støv og annen urenheter, så vel i butikken som i tilberedningsrum og lagerrom. De skal anbringes i tildekkede kar, i tette skuffer eller i skap med dører.

Sammen med matvarer må ikke opbevares andre varer som kan gi næringsmidlene dårlig lukt eller smak.

I tilfelle melkehandel må denne foregå fra egne rum, hvor den største renslighet må iakttas.

Vekt- og måleredskaper som benyttes ved handel med matvarer skal være rene når de brukes. Mål og kar hvis glasur eller fortinning er dårlig eller i stykker skal kasseres eller istandsettes.

Det er forbudt å innpakke matvarer i avispapir eller 10 febr.
urent papir. Ved ombringelse og transport av matvarer skal
de beskyttes mot regn, støv og annen forurensning.

Kundene må ikke berøre andre matvarer enn dem de
kjøper. Hverken kunder eller andre må sitte på disken eller
andre steder hvor matvarer anbringes.

Et eksemplar av disse forskrifter skal være opslått i
enhver butikk.

Om bakerier.

§ 20. Bakerier eller rum som står i åpen forbindelse
hermed må ikke benyttes som sovested. Gulv, vegger og tak
skal være i slik stand, at de lett kan vaskes. Hver dag efter
endt arbeide skal gulvene vaskes omhyggelig. Vinduer og
dører skal vaskes hver uke, vegger og tak minst hvert fjer-
dingår. Under rengjøringen må bakverk omhyggelig til-
dekkes eller fjernes. Aske og annet avfall fjernes hver dag.

Bakeribedriften uvedkommende gjenstander som kan bi-
dra til å samle støv eller forårsake stank i arbeidsrummene
eller hindre dissens rengjøring må ikke finnes i bakeriet eller
de rum som står i åpen forbindelse med dette. Heller ikke
må matrester, gafler, kniver, skjær og matspann eller lig-
nende opbevares i arbeidsrummene, likeså litt gangklær.

Trau, bord, hyller, plater, fjeler o. s. v. må daglig gjøres
rene. De må ikke brukes til å sitte på.

Smør, melk eller andre stoffer som brukes til fremstil-
ling av bakervarer må opbevares i rene, tildekkede kar. De
stoffer som brukes til strykning av bakervarer må bare til-
lages for dagens behov. Strykevisker må rengjøres hver dag
med kokende vann.

Melsekker skal avbørstes omhyggelig før innholdet tøm-
mes i baketrauet.

Bruk av tobakk i hvilken som helst form er forbudt, like-
så å henlegge tobakk og piper. Spyting er forbudt. Spytte-
bakker er forbudt.

Under sitt arbeide skal bakerne være iført egen ren, hvit
drakt og hvit lue, som ikke må brukes utenfor bakeriet og
som skiftes ren minst 2 ganger ukentlig.

I bakeriet skal der være vaskevannsstell, såpe og rene
håndklær. Bakerne må rense sine negler og vaske omhyg-
gelig underarmer og hender umiddelbart før og efter deig-
og brødlagningen. Likeledes vaskes henderne efter benyt-
telse av klostet.

Det er forbudt personer som lider av utslett på hender
og armer å arbeide i bakerier.

10 febr. Alle brødvarer skal behandles med den største renslighet og ombæring og tilbringelse av brød og annet bakverk skal skje i rene kurver og kasser, som er lukket eller forsynt med tett fastbundet, ren presenning. Det er forbudt å bære brødvarer i fanget eller slik at de kommer i berøring med ombærerens klær.

I ethvert bakeri skal et eksemplar av disse forskrifter være opslått.

Om slakterier.

§ 21. Dyrenes innvoller må uttas og fjernes snarest mulig efter avlivningen. Ved slaktning må den størst mulige renslighet iakttas. Gulv, vegger, hyller, disker og tak må alltid holdes omhyggelig rene, vegger og tak må vaskes minst hvert fjerdingår, vinduer og dører hver uke.

Avfall av enhver art skal så hurtig som mulig fjernes og må like så litt som maver, tarmer, blod, ben, klover, huder o. s. v. forbli natten over i slakteriboden. I denne skal der under kjøttets stivning være god gjennemtrenk. Rengjøring av maver og tarmer tillates ikke i rum hvor kjøttet opbevares.

I slakterier og pølsemakerier skal der være vanntett, cementert gulv med avløp til godkjent kloakk forsynt med vannlås eller med annet tilfredsstillende avløp. Om mulig bør arbeidsrummene også være forsynt med vannledning og spyleslange. Der må iakttas streng renslighet med de i disse lokaler stående maskiner, slakterredskaper m. m.

Slakteri og pølsemakeri må ikke stå i åpen forbindelse med fjøs, stall, grisehus, hønsehus eller gjødselbinge.

De i slakteri og pølsemakeri beskjeftigede personer skal under sitt arbeide være iført helt og rent antrekk, som skiftes rent 2 ganger ukentlig. Bruk av tobakk og spytting er forbudt.

Til konservering av kjøtt, flekk og derav tilberedte varer må kun brukes koksalt, sukker, salpeter, eddik, eddiksyrer og alkohol, dertil kan de røkes med treerøking eller behandles på overflaten med røksyre (treeddik). Pølseskinn tillates farvet på overflaten med farvestoffer som ikke er giftige og som ikke farver pølsens innhold. Undtatt herfra er farvestoffer mot hvis anvendelse der blir nedlagt forbud av helse-rådet.

Så lenge kjøttkontroll ikke er innført i herredet, må kjøtt og flekk av syke dyr ikke selges uten attest fra dyrlæge om at det er fullt brukbart til føde for mennesker.

Om fjøset og melkens behandling.

10 febr.

§ 22. Fjøs skal være lyse. De skal holdes rene og vel luftet. Storrengjøring minst en gang om året: Vasking av gulv, vegger og tak samt alt inventar med grønnsåpe og varmt vann og utluftning med gjennomtrekk i flere dager. Etterpå skal vegger, tak og inventar overstrykes med kalkpuss eller kalkvaskes.

Kuene skal holdes rene.

I ethvert fjøs skal der være vaskevannsfat, vaskevann, såpe og rent håndklæ.

Den som melker skal være iført et rent hvitt armforklær og skal før melkingen såpevaske sine hender og vaske eller tørre av koens jur og spener med en ren hvit klut, som for hver ku skylles og renses forsvarlig.

Melken må straks bringes ut av fjøset til rum hvor melken ikke kan trekke til sig dårlig luft eller på annen måte forurenses. Eget melkerum skal holdes omhyggelig rent og ikke benyttes til annet bruk. Hunder og katter må holdes borte fra melkesil og spann. Siling må foretas straks etter melkingen og melken henses på et rent og kjølig sted.

Silen må være i god stand og alltid holdes ren og være nyvasket for hver siling. Det er forbudt å sile gjennom klut som ikke er vasket og kokt før den brukes.

Hvis melken er bestemt til salg, må aftenmelk og morgenmelk ikke blandes sammen uten først å være helt avkjølet i forveien. Melken må henses i vannavkjølingsrum.

Melkebøtter og melkespann skal være ordentlig forfinnet, rustfrie og rene. Melkespann skal være forsynt med tettsluttende lokk uten klut. De må ikke benyttes til transport av andre varer enn melk, og må ikke stå henslengt ved veikanten, men skal snarest mulig hentes hjem og vaskes og lufttørres som nedenfor beskrevet.

Melkespann, som ikke allerede er vasket og dampsterilisert ved mottagelsen fra meieriet, og melkebøtter skal snarest mulig etter benyttelsen rengjøres på følgende måte:

- a) Først skylles spann og lokk og bøtter 2 ganger med rent, kaldt vann,
- b) derefter vaskes de med varmt vann, litt kalk eller soda og en stiv børste eller klut, som jevnlig må vaskes og kokes,
- c) atter gjentagne skyllinger i rent, kaldt vann,
- d) tilslutt skylling i kokhet vann — slik at spann og lokk tørker av sig selv. Herunder er bruk av børste eller klut forbudt.
- e) Derefter henstilles spann og lokk til tørking og utluftning — med bunnen op — på et rent, tørt, lyst og luftig

- 10 febr. sted eller henges op i det frie over en staur. Dette må også utføres med spann som er damptørret på meieri.
- f) Hvis spann og lokk under tørringen er utsatt for å forurennes med støv fra landevei eller lignende, må spannet før det benyttes skylles med kaldt vann og vannet etterpå helles ut best mulig.

Alt blikktøi til separator og smørkjerner av metall skal etter benyttelsen rengjøres på samme måte som for melkespann foreskrevet. Smørkjerner av tre skal briskelåges etter hver gangs benyttelse.

Kjøretøi eller annet befordringsmiddel som brukes til melketransport, skal holdes forsvarlig rene og må ikke anvendes til transport av gjødsel, avfall eller lignende. Det er forbudt å sitte på melkespann uten at de er dekket med en ren presenning.

Melk må ikke opbevares i beboelsesrum. Kan dette ikke undgås må de kar hvori den opbevares være vel tildekket. Ikke under nogen omstendighet må dog melken opbevares i soverum eller i rum hvor syke oppholder sig.

Ved sykdom på besetningen, herunder også innbefattet lettere sykdommer som jurbetendelse og mavesyke, eller mistanke om smittsom sykdom i husstand skal alt salg av melk stanses og forholdet meldes til nærmestboende helserådsmedlem, som skal undersøke saken nærmere og gjøre innberetning herom til helserådets ordfører.

Et eksemplar av disse forskrifter skal være opslått i ethvert fjøs hvorfra melk selges eller leveres.

Om meierier og ysterier.

§ 23. Meierier og ysterier som åpnes skal anmeldes for å godtas av helserådets ordfører, hvis avgjørelse kan bringes inn for det samlede helseråd.

De rum hvor melk og melkeprodukter omsettes og bearbeides skal være lyse og godt ventilert. Gulv, vegger, tak og diskler skal holdes i slik stand at de lett kan holdes rene ved vask. Disker og gulv må vaskes omhyggelig hver dag, vinduer og dører minst en gang hver uke, vegger og tak minst hvert fjerdingår. Måleredskaper må være rene og hele.

Tobakksrøking og spyting i lokalene er forbudt. Det er forbudt å holde spyttebakker, da ingen form for spyting er tillatt.

Betjeningen skal under arbeidet være iført egen helt hvit drakt eller armforklæ og hvitt hodeplagg, som skiftes rent 2 ganger i uken.

For betjeningen skal der være ordentlig vaskevannsstell

med såpe og håndklær, som jevnlig må skiftes rene. Betjeningen skal vaske sine hender efter benyttelse av klosettet. Det er forbudt å drikke av måleredskapene og spannenes kant eller lokk.

Melk og melkeprodukter må ikke opbevares sammen med annen vare som kan gi dem usmak, forurenselse eller bederve dem.

For meierier og ysterier hvortil der er knyttet utsalg for melk og melkeprodukter gjelder også hvad der er anført i helseforskriftenes § 19 (forskrifter for butikker og lign.).

I ethvert meieri og ysteri skal et eksemplar av disse forskrifter være opslått.

Om bevertningssteder, herberger og hoteller.

§ 24. Bevertninger.

I bevertningssteder skal lokalene og alle til bedriften knyttede værelser og kjøkkener være slik beliggende at de får tilstrekkelig luft og lys. Vindusflaten skal utgjøre minst 1/10 av gulvflaten.

Rummene må kunne opvarmes og utluftes tilstrekkelig. Gulv, vegger, vinduer, tak og alt innbo må være i sådan stand, at de lett kan holdes rene. Trekk på møblene skal være av et stoff som er lett å holde rent og lett å desinfisere.

Lokalene samt ganger og trapper skal holdes kunstig oplyst, når de ikke er oplyst av dagslyset.

Lokalene skal alltid holdes rene og godt luftet. Gulv og alt inventar skal vaskes hver morgen med såpe og varmt vann og gulvet skal i dagens løp gåes over med langkost og våt klut, så ofte det viser sig nødvendig. Tilsølte deler av veggene skal straks rengjøres. Tørr feining og avstøvning er forbudt.

Minst 4 ganger om året skal der holdes storrengjøring på vegger, vinduer, tak og alt inventar.

Spytting er forbudt. Der skal ikke holdes spyttebakker, da enhver form for spytting er forbudt.

Der må til servering ikke brukes kopper eller glass med skår eller sprekk og heller ikke andre spiseredskaper i dårlig forfatning.

Serviset skal efter hver gangs bruk vaskes omhyggelig i varmt vann tilsatt tilstrekkelig såpe eller annet vaskemiddel, derpå skylles i hett vann og til sist kokes i et passende kar forsynt med løs kurv (servisekoker). Tørring med håndklær eller klut må så vidt mulig undgås.

Det er forbudt å drikke av vannbeholder eller vannøse.

10 febr. Opbevaringsstedene for melk, fløte og andre matvarer skal være tørre, rene og kunne utluftes til fri luft. Matvarene skal opbevares på sådan måte, at de er beskyttet mot støv og annen forurensning, ikke får usmak av andre varer og heller ikke er tilgjengelige for fluer eller andre dyr. Opbevaringsstedene for matvarer skal grundig rengjøres minst 4 ganger i året, isskap (iskasser) minst 1 gang ukentlig.

Opbevaringsstedene for matvarer må ikke benyttes som soverum.

Betjeningen skal være iført ren og ordentlig drakt. Matvarer må ikke håndteres med urene hender. Der skal alltid forefinnes rent vaskevann, såpe og håndklær til bruk for betjeningen og verten skal påse, at dette benyttes efter behov og efter benyttelse av klosettet.

Personer med smittsom, stinkende eller veskende sykdom må ikke tillates å tilberede eller servere mat eller drikke for gjester.

Privetenes sæter og gulv skal hver dag vaskes med såpe og varmt vann, de skal alltid holdes rene og ordentlige og være forsynt med tilstrekkelig klosettpapir. Hvor der anvendes privetbeholdere skal disse daglig påfylles et strømiddel. Beholdere og binger skal tømmes før de blir $\frac{3}{4}$ fulle. Spyttbakke og spytting på gulvet i privetet er forbudt.

Priveter og pissoarer skal være anlagt således og holdes i sådan stand, at stank derfra ikke kan trenge inn i bedriftens værelser og kjøkkener eller opbevaringssteder for matvarer og heller ikke generer noen nabo.

Ovenstående regler gjelder også for ungdomslokaler og andre forsamlingslokaler, for såvidt der foregår bevertning eller servering.

Herberger og hoteller.

De forskrifter som ovenfor er fastsatt for bevertningssteder skal også gjelde for herberger og hoteller.

Dertil kommer følgende bestemmelser:

I ethvert soveværelse tillates bare så mange å sove, at der faller minst 12 kubikkmeter luft på hver person. Vindusflaten må utgjøre minst $\frac{1}{10}$ av gulvflaten. Værelse som benyttes skal grundig utluftes hver dag og gulvet daglig vaskes med såpe og varmt vann. Tørr feining og avstøvning er forbudt. Hovedrengjøring skal foretas minst 4 ganger i året.

Sengene skal være forsynt med putevar, underlaken og poselaken til overbredslet. Laken, poselaken og putevar skal skiftes rene for hver ny losjerende. Sengene skal vaskes og sengklærne (madrasser, puter og ulltepper) vaskes eller renses og luftes godt i solen minst 4 ganger om året. Senger som benyttes skal hver dag stå opslått i 3 timer til utluftning.

Spytting på gulv og vegger er forbudt. Spyttbakker skal 10 febr. ikke holdes, da enhver form for spytting innendørs er forbudt.

På hvert soveværelse skal der være 1 vannkaraffel og 1 vannglass for hver losjerende, ordentlig vaskevannsstell samt minst 1 håndklæ for hver person. Håndklæ skiftes rene for hver ny losjerende.

Trekk på møbler i soveværelser og stuer skal være av et stoff som er lett å holde rent og lett å desinfisere.

Privetene skal hver dag ettersees og sæter og gulv vaskes hver dag med såpe og varmt vann, de må alltid holdes rene og ordentlige og være forsynt med tilstrekkelig klosettpapir. Spytting på gulvet i privetet er forbudt, likeså er spyttbakke her forbudt.

Dersom verten kommer til kunnskap om, at han har eller har hatt person i losji som lider av en smittsom sykdom, skal han straks melde dette til helserådets ordfører og etterkomme de pålegg som denne gir.

Helserådets ordfører kan forlange, at et eksemplar av disse forskrifter skal være opslått i bevertningsstedene eller på værelsene i herberger og hoteller.

For forsamlingslokaler av forskjellig art gjelder særskilte bestemmelser — jfr. plakaten utferdiget ved kongelig resolusjon av 25 april 1913. Av denne plakaten skal et eksemplar alltid være ophengt i lokalet.

All spytting i kirker, bedehus, skoler, fabrikker og andre offentlige forsamlingslokaler er forbudt. Likeså er det ved disse forsamlingslokaler forbudt å bruke felles drikkekar. Drikkevannsinnetningen på disse steder må være godkjent av helserådet.

Om skogshytter og arbeidsbarakker.

§ 25.

1) Med hensyn til renhold i skogshytter og arbeidsbarakker skal følgende bestemmelser gjelde:

- a) Huset skal holdes godt ventilert døgnet rundt — særlig ved ventiler i gavlene eller trekkpipe i taket.
- b) Det er forbudt å spytte på gulv, vegger eller innbo.
- c) Sengene skal res op hver morgen. Løs sengehalm må ikke brukes.
- d) Etter hvert mål skal der vaskes op, matkopper og spisestell settes i hyller eller skap, gryter, stekepanner og kaffekjeler på en plass for sig, matlevninger og avfall bringes bort. Maten skal gjemmes i særskilt matbod eller skap.
- e) Minst en gang om uken skal gulvet vaskes eller sopes med lime og så meget sne at det ikke gyver.

- 10 febr. f) Sjøppel, avfall, urin og annet søl må ikke kastes like utenfor husdøren eller omkring husveggene.
- g) Arbeidsgiveren skal sørge for at huset er ordentlig rengjort og istandsatt, når det tas i bruk. Når et arbeidslag reiser har det plikt til å gjøre ordentlig rent etter sig.
- h) Alle som bor i huset skal iakttas renslighet og være ansvarlig for at disse regler etterfølges. De velger sig imellem en ordensmann, som har opsynet med ventilasjonen og renholdet. Ordensmannen velges enten skiftevis hver uke, eller den samme kan velges for lengere tid hvis derom er enighet.
- i) Det er ordensmannens plikt å påse, at disse regler overholdes og å gjøre anmeldelse til helserådet, hvis hans myndighet ikke respekteres. Personer som er fulle av utøi, har skabb eller annen smittsom sykdom, eller som ved urenslighet er til plage for andre, kan bortvises av helserådet.
- j) Et avtrykk av disse regler skal slås op i alle skogshytter og arbeidsbarakker.
- 2) Midlertidige losjihus eller barakker for tilfeldige arbeidere eller anleggsarbeidere kan helserådet forby brukte, hvis de ikke tilfredsstiller de krav i sanitær henseende, som helserådet anser nødvendig.
- Der skal ikke være større belegg på hvert rum enn at der blir minst 12 kubikkmeter luft på hver mann. Hver arbeider skal ha egen seng og vanlig utstyr. Der skal være vaskestell i fornødent antall, eget rum til koking og tørk av klær. Rummene i disse losjihus skal daglig gjøres rene.

Om offentlige boksamlinger.

§ 26. Ved utlån av bøker fra offentlige boksamlinger skal følgende iakttas:

- 1) Bøker må ikke utlånes til personer som lider av smittsom sykdom eller til personer som tilhører husstand hvor der er smittsom sykdom.
- 2) Hvis en person som har bøker til låns fra offentlig boksamling blir angrepet av smittsom sykdom eller sådan bryter ut innen den husstand som han tilhører, skal bøkene før de utlånes til andre desinfiseres efter den fremgangsmåte som helserådets ordfører bestemmer.
- 3) Alle bøker i offentlig boksamling skal så vidt mulig en gang i året ettersees av den som forestår boksamlingen sammen med tilsynsmannen i helsekretsen. Særlige skitne og utbrukne bøker skal da kasseres.

10 febr.

Om smittsomme sykdommer.

§ 27.

1) Når en tuberkuløs syk, hvis sykdom er forbundet med smittefarlig avsondring, forandrer bopel skal melding derom gis til helserådets ordfører. Meldeplikt påhviler så vel den syke selv som den husvert hvorfra og den husvert hvortil den syke flytter.

For tjenestefolk påhviler meldeplikten vedkommende husbond.

2) Ved opreden av sykdomstilfelle som det kan være grunn til å tro er av ondartet smittsom beskaffenhet, skal den husbond eller husfar som har gjort anmeldelse derom til helserådets medlemmer eller dets ordfører — i henhold til sundhetsloven av 16 mai 1860 — tillike dra omsorg for betryggende avsondring så vidt omstendighetene tillater. Avsondringen må omfatte ikke alene den syke selv, men også den eller dem som pleier den syke, samt sengklær, gangklær og andre bruksgjenstander som de benytter eller som den syke har benyttet i de nærmeste dager før sykdommen brøt ut. Matvarer må ikke opbevares i det rum hvor den syke opholder sig.

3) Inntil læge er kommet til stede og har meddelt nærmere forskrifter, må samkvem mellem det sted hvor sykdommen er opstått og andre steder innskrenkes til det minst mulige. Navnlig må personer som hører til samme husstand som den syke ikke uten nødvendighet delta i møter eller sammenkomster av større antall mennesker. Uvedkommende personer må ikke tilstedes adgang til det rum hvor den syke opholder sig. Sammenkomster i selskabelig eller annet øiemed må ikke avholdes i det smittede hus eller på dets gårdsplass.

4) Når læge er kommet til stede kan han foreløbig treffe de anordninger og forføyninger med hensyn til avsondring av den syke og dennes omgivelser og med hensyn til rensning av sykeværelset og de under sykdommen benyttede gjenstander, som sykdommens beksaffenhet krever og omstendighetene tillater. Det må overlates til lægens skjønn efter omstendighetene å meddele forskriftene i skriftlig form. De må i hvert fall nøie etterkommes og er gjeldende til de tilbakekalles av lægen selv eller opheves av helserådet eller dets ordfører.

5) Hvis der leveres melk eller andre fødemidler til salg fra det sted hvor sykdommen er optrådt, må dette straks opphøre inntil tillatelse er meddelt av den tilkalte læge.

6) Barn fra den husstand hvor sykdommen er optrådt må ikke søke skolen før tillatelse er meddelt av den tilkalte

- 10 febr. læge. Forsåvidt sykdommen optrer i lærerens husstand og han bor i samme hus hvor skolen holdes, må denne lukkes inntil lægen har gitt nærmere bestemmelser.
- 7) Så snart meddelelse om de inntrufne sykdomstilfelle og de i anledning samme trufne forføininger er innløpet til helserådets ordfører, har denne å treffe de videre forføininger, som efter tilfellets beskaffenhet er nødvendige.
 - 8) Gang-, sengklær og andre gjenstander som har vært brukt av personer som har lidt av smittsom sykdom eller som har henstått i rum, hvor disse personer har opholdt sig, må ikke avhendes eller overlates til andre før de er rensset efter nærmere bestemmelse av helserådets ordfører.
 - 9) Rum hvor personer lidende av smittsom sykdom har opholdt sig, skal også renses efter anvisning av helserådets ordfører.
 - 10) Huseiere er like overfor helserådet ansvarlig for at fraflyttede rum vaskes og rengjøres ordentlig før nye beboere flytter inn.
 - 11) Voksne personer og pleiebarn fra fremmede kommuner må ikke mottas til forpleining mot eller uten godtgjørelse medmindre de har nydatert lægeattest for, at de ikke lider av nogen som helst smittsom sykdom. Såfremt de lider av nogen smittsom sykdom må forholdet først godkjennes av helserådets ordfører.
 - 12) Det er forbudt kvinner som lider av smittsom sykdom å ta tjeneste som amme eller barnepike.
 - 13) Når en lærer har grunn til å anta, at et skolebarn lider av utoi, skabb eller annen smittsom hudsykdom, skal han sende barnet hjem med skriftlig opfordring til vedkommende i hjemmet om å sørge for, at barnet blir befridd for sin hudsykdom eller sitt utoi, før det påny sendes i skolen. På samme måte skal skolebarn som læreren antar lider av annen smittsom sykdom bli sendt sentt hjem med skriftlig opfordring om at læge må bli rådspurt.
 - 14) Det er forbudt på skoler å la elevene bruke felles skrive-materialer såsom penner, blyanter, grifler og lignende. Hver elev skal ha sine egne skrivesaker i eget futteral.

Almindelige bestemmelser.

§ 28.

- 1) Eier eller leier av hus er som sådan ansvarlig for at alle de plikter opfylles som påbys i disse helseforskrifter.
- 2) Herredstyret besørger trykt det nødvendige antall av disse helseforskrifter til utdeling til alle hus innen her-

redet. Et eksemplar av forskriftene skal være opslått i 10 febr. lokaler som leilighetsvis brukes av et større antall mennesker.

- 3) Avvikelse fra ovennevnte forskrifter kan finne sted, men bare med tillatelse av helserådet i hvert tilfelle. I uopsettelige tilfelle kan helserådets ordfører midlertidig dispensere.
- 4) Det påhviler de forskjellige helsekretsers tilsynsmenn å melde overtredelser til helserådets ordfører.
- 5) Undlater nogen innen den av helserådet fastsatte frist å treffe de foranstaltninger som ifølge disse forskrifter eller ifølge helserådets lovmedholdig fattede beslutninger påhviler ham, kan helserådet la foranstaltningene utføre på hans bekostning.
- 6) Overtredelser av disse forskrifter straffes efter den til enhver tid gjeldende lovgivning.
- 7) Disse helseforskrifter trer i kraft 3 — tre — måneder efter at de er stadfestet.

Utgiver: Byråchef M. Hofgaard

Grøndahl & Søn's boktrykkeri. Oslo.